

Le Point: Những vụ mất tích, những vụ bắt giữ, những cái chết đáng ngờ... Các ông chủ Trung Quốc rơi rụng như ruồi. Chúng ta có một ý niệm nào về số người đã bị loại bỏ hoặc bị đưa vào khuôn phép kể từ năm 2012 và sự lên nắm quyền của Tập Cận Bình không?

Christine Ockrent: Chúng ta không có số liệu chính xác. Các con số của Trung Quốc luôn luôn phải được xem xét thận trọng. Nhưng số lượng các ông chủ và quan chức của Đảng đã bị thanh trừng, nhân danh cuộc săn lùng “ruồi”, “hổ” và “cáo”, nghĩa là cuộc chiến chống tham nhũng, dù sao cũng là con số khổng lồ. Việc Tập Cận Bình lên nắm quyền tương ứng với việc loại bỏ tất cả những người đã thu lợi rất nhiều từ sự lỏng lẻo và từ hệ thống tham nhũng khá phổ biến và khuếch đại, đặc biệt là dưới thời người tiền nhiệm của ông ta. Đây là những gì nhà doanh nhân lưu vong Desmond Shum đã cho thấy trong cuốn sách Trò chơi Roulette Trung Quốc/Red Roulette của ông. Nếu không thể có số liệu, điều tôi đã cố gắng làm là lần theo hành trình của các ông chủ các tập đoàn Công nghệ khổng lồ, đã nổi lên theo một lịch trình cực kỳ nhanh chóng, bắt chước Thung lũng Silicon của Mỹ.

L.P.: Cú ngã ngoạn mục nhất trong số này là của **Jack Ma** (Mã Vân). Ngôi sao công nghệ Trung Quốc bị trấn lột như thế nào?

C.O.: Jack Ma luôn tự hào là không biết gì hết về máy tính. Ông vốn là một giáo viên tiếng Anh nhỏ bé sống lây lất ở tỉnh Chiết Giang của mình. Tuy nhiên, ông đã xây dựng được tập đoàn khổng lồ mà chúng ta biết đến dưới tên thương hiệu Alibaba, nền tảng thương mại trực tuyến, đã mở rộng sang các dịch vụ tài chính, dưới tên Ant. Ông tin vào bản thân mình, vào tài giao tiếp của mình, vào các mạng lưới của mình, cái được gọi là guanxi (quan hệ) ở Trung Quốc. Trong số các cổ đông lớn của tập đoàn của ông, tất nhiên là có những nhân vật quan trọng của Đảng, nhưng tên của họ không xuất hiện. Vào mùa thu năm 2020, tại một cuộc họp ở Thượng Hải trước mặt Bộ trưởng Bộ Tài chính, người đứng đầu Ngân hàng Trung ương, toàn bộ giới tinh hoa tài chính ngân hàng của đất nước, Jack Ma đã cả gan đặt vấn đề về chế độ. Ông chỉ trích các phương pháp cũ của các chủ ngân hàng, những người, theo ông, không đủ khả năng hiện đại hóa đất nước. Còn hơn thế nữa với sự mỉa mai thông thường của ông, so sánh các nhà lãnh đạo Trung Quốc với những người quản lý nhà ga mong muốn quản lý một sân bay.

“Jack Ma là một vị thánh sống, được nhân viên của ông và cả một thế hệ thanh niên Trung Quốc ca tụng ... Điều không thể chấp nhận được đối với Tập Cận Bình.”

